

12.06.2025

Dnro 2246/03.04.04.04.10/2024

Asia

Kunnallisvalitus

Valittaja

Pekka Markkanen, Rautalampi

Päätös, josta valitetaan

Rautalammin kunnanvaltuusto 23.9.2024 § 52

Kunnanvaltuusto on päättänyt, että Kerkonjoen koulu lakkautetaan lukuvuoden 2024–2025 jälkeen 31.7.2025 alkaen. Lisäksi valtuusto on päättänyt yhden oppilaaksiottoalueen muodostamisesta Rautalammin kunnan perusopetukseen 1.8.2025 alkaen sitten, että oppilaaksiottoalue kattaa koko kunnan.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Kunnanvaltuuston päätös on kumottava ja päätöksen täytäntöönpano kiellettävä.

Valittaja on perustellut vaatimuksiaan muun ohella seuraavasti:

Kuntalaisille on järjestetty kuulemistilaisuuksia neljä kappaletta. Nämä tilaisuudet ovat olleet lähinnä teatteria, koska todellisia vaikutusmahdollisuuksia tehtäviin päätöksiin ei ole ollut. Tilaisuuksissa on kuulijoille esitetty vain kaksi vaihtoehtoa; joko koululaisia siirretään Rautalammin kirkonkylästä Kerkonjoen koululle tai sitten toisin päin. Huoltajien ja kuulijoiden mielipiteitä, ajatuksia ja vaihtoehtoja ei ole tilaisuuksissa aidosti kuultu.

Rautalammin kunnanhallituksen kokouksessa 15.5.2024 on esitetty yhteistoimintamenettelyn aloittamista kunnassa. Kunnanhallituksen jäsenille ei kuitenkaan ole kerrottu selkeästi, että päättäessään yhteistoimintaneuvottelujen aloittamisesta, he ovat samalla hyväksyneet Kerkonjoen koulun lakkautusprosessin aloittamisen. Tämä asia on tullut ilmi vasta kunnanvaltuuston kokouksessa 23.9.2024 (§ 52). Kerkonjoen koulun lakkautusta on perusteltu kunnan taloustilanteella. Kuitenkaan Rautalammin kuntapäättäjät eivät ole saaneet ajantasaista ja luotettavaa tietoa kunnan

taloustilanteesta lokakuun 2023 jälkeen. Päättäjät ovat useaan otteeseen vaatineet saada tämän tiedon käyttöönsä, mutta heille on kerrottu, että kuntalaskennan toiminnassa ilmenneet ongelmat estävät tiedon saamisen. Luottamushenkilöillä on kuntalain 83 §:n perusteella oikeus saada tarpeelliset tiedot ja nyt valituksenalainen päätös on tehty ilman riittäviä tietoja kunnan todellisesta taloustilanteesta. Tämä kohta on niin raskauttava, että valtuuston tekemä päätös tulee asettaa täytäntöönpanokieltoon. Koulun lakkautuspäätöstä tehdessä ei ole mietitty käyttötarkoitusta tyhjäksi jäävälle, vuosina 2017–2018 remontoitulle, koulurakennukselle.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Kunnanhallitus on antanut lausunnon.

Valittaja on antanut vastaselityksen.

Täytäntöönpanokieltoa koskeva vaatimus

Itä-Suomen hallinto-oikeus on 22.1.2025 antamallaan välipäätöksellä nro 138/2025 hylännyt täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Vaikuttamismahdollisuuksien varaamista koskeva valitusperuste

Valittaja on valituksessaan tuonut esiin, että kuntalaisille järjestetyt kuulemistilaisuudet ovat olleet näennäisiä, eikä todellisia vaikutusmahdollisuuksia ole varattu. Hallinto-oikeus tulkitsee valittajan vedonneet valituksessaan siihen, ettei kunta ole tosiasiaissa varannut kuntalaisille hallintolain 41 §:n mukaisia riittäviä vaikuttamismahdollisuuksia mielipiteensä lausumiseen ja päätös on siten syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Valittajan valituksessaan esittämästä selvityksestä, hyvinvointilautakunnan päätöspöytäkirjoista 2.8.2023 (§ 80), 29.5.2024 (§ 47) ja 10.9.2024 (§ 69) sekä kunnan antamasta lausunnosta käy ilmi, että kunta on järjestänyt kuntalaisille kuulemistilaisuuksia liittyen Kerkonjoen koulun tilanteeseen useita kertoja (vuoden 2023 alussa sekä elo- syyskuussa 2024) ja kunnan kouluasioita on käsitelty syksyn ja talven 2023–2024 aikana niin sanotussa pyöreän pöydän työryhmässä, jossa on ollut edustus huoltajista ja oppilaista sekä henkilöstöstä ja lautakunnasta. Lapsivaikutusten arvioinnin kuulemisraportista käy ilmi, että kouluverkoston kehittämiseen liittyen on toteutettu lasten ja nuorten kuulemisia loppuvuodesta 2023 ja alkuvuodesta 2024. Kunnanvaltuuston juoksevassa päätöspöytäkirjassa 23.9.2024 (§ 52) on selostettu suoritettuja kuulemisia ja lapsivaikutusten arvioinnin kuulemisraportti on ollut päätöspöytäkirjan liitteenä.

Hallinto-oikeus katsoo asiassa saadun selvityksen perusteella, että Kerkonjoen koulun lakkauttamista koskeva asia on ollut kunnassa laajasti esillä ja että kuntalaisille on varattu tilaisuus erilaisin toimenpitein lausua mielipiteensä asiasta. Alueen asukkailla on siten ollut mahdollisuus saada tietoa asiasta mielipiteen ilmaisemista varten ja he ovat voineet käyttää tosiasiallisesti vaikuttamismahdollisuuksiaan ennen kunnanvaltuuston tekemää päätöstä. Se, että valtuusto on erilaisista mielipiteistä huolimatta päättänyt lakkauttaa Kerkonjoen koulun, ei tarkoita sitä, etteikö kuntalaisilla olisi ollut mahdollisuutta esittää tosiasiaa mielipidettään asiassa hallintolain 41 §:n edellyttämällä tavalla. Valtuuston päätös ei siten ole valittajan esittämällä vaikuttamismahdollisuuksien varaamista koskevilla perusteilla virheellisessä järjestyksessä syntynyt.

Puutteellista valmistelua ja selvitystä koskeva valitusperuste

Valittaja on tuonut esiin, että kuntapäättäjät eivät ole saaneet ajantasaista ja luotettavaa tietoa kunnan taloustilanteesta lokakuun 2023 jälkeen ja valituksenalainen päätös on tehty ilman riittäviä tietoja kunnan todellisesta taloustilanteesta. Edelleen valituksessa on katsottu, että kunnanhallituksen jäsenet eivät ole tienneet aloittaneensa koulun lakkautusprosessin hyväksyessään aikaisemmin yhteistoimintaneuvottelujen aloittamisen. Päätöstä tehtäessä ei myöskään ole mietitty käyttötarkoitusta tyhjäksi jäävälle koulurakennukselle. Hallinto-oikeus tulkitsee valittajan vedonneen siihen, että valituksenalainen päätös on perustunut edellä mainituilta osin puutteelliseen valmisteluun ja selvitykseen ja päätös on siten syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Hallinto-oikeus toteaa, että kuntalaissa ei ole säännöksiä siitä, miten kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat. Valmistelun laajuus samoin kuin se, mitä selvityksiä kunnanhallitus harkitsee tarpeelliseksi liittää valtuustolle toimitettavaan aineistoon, riippuu kulloinkin käsiteltävän asian laadusta. Valtuuston päätöspöytäkirjasta käy ilmi, että sen liitteenä on ollut kouluverkkoselvitys sekä lapsivaikutusten arviointi ja kuulemisraportti. Kouluverkkoselvityksessä käy ilmi, että siinä on muun ohella käyty läpi kunnan taloudellista tilannetta (kohta 2), lyhyellä aikavälillä säästöä tuovien vaihtoehtojen syventävää tarkastelua (kohta 7) ja tehty yhteenvedo talousvaikutuksista (kohta 10). Kunnan taloudellisesta tilanteesta kouluverkkoselvityksessä on yhteenvetona muun ohella todettu, että kunnan talouden näkymät ovat lyhyellä aikavälillä heikot. Valtionosuudet ovat laskeneet sote-uudistuksen myötä suhteellisesti enemmän kuin kunnan menot ovat pienentyneet. Veropohja on kapea ja velkataakka on mittava. Talousarvioon 2024 sisältyvä taloussuunnitelma vuosille 2025 ja 2026 ennakoii alijäämää kummallekin vuodelle. Perusopetuksen tuottamisen pohdinta on erityisen tärkeää, sillä perusopetuksen kulut ovat vajaat 29 % kunnan kaikista menoista.

Hallinto-oikeus toteaa, että valtuuston toimivaltaan kuuluu itse arvioida, pitääkö se suoritettua valmistelua ja esitettyä selvitystä riittävänä vai haluaako se palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi esimerkiksi siitä syystä, ettei valmistelussa ole riittävästi tuotu esiin eri näkökohtia koulun lakkauttamiseen

liittyen tai ettei valtuustolle ole esitetty riittävää tietoa kunnan taloustilanteesta koulun lakkauttamisesta päättämiseksi. Valituksenalaisesta päätöksestä käy ilmi, että valtuuston kokouksessa on esitetty asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi puutteellisten taloustietojen vuoksi. Valtuusto on kuitenkin äänin 13–7 päättänyt, että asian käsittelyä jatketaan. Asiassa ei ole ilmennyt, että valmistelu olisi valituksessa esitetyistä syistä, sillä tavalla puutteellista, etteikö kunnanvaltuustolla olisi ollut edellytyksiä arvioida kunnanhallituksen ehdotuksen merkitystä tai sisältöä. Valtuusto on päätöksen tehdessään arvioinut sillä käytettävissään olevat tiedot kunnan taloudesta ja muista asiassa esitetyistä seikoista riittäviksi. Asiassa on päätetty Kerkonjoen koulun lakkauttamisesta, eikä asiassa ole siten merkitystä sillä seikalla, ettei valmistelussa ole tässä vaiheessa selvitetty koulurakennukselle uutta käyttötarkoitusta. Asiassa ei ole käynyt myöskään ilmi, että kunnanhallituksen valmistelu olisi perustunut puutteellisiin tietoihin tai virheelliseen käsitykseen tehtävien päätösten luonteesta. Kunnanhallituksen aiempi päätös aloittaa yhteistoimintaneuvottelut säästöjen saamiseksi ei ole sitonut valtuutettuja päättämään, että Kerkonjoen koulu lakkautetaan. Valtuuston päätös ei ole siten valittajan esittämällä asian valmistelun ja selvityksen puutteellisuutta koskevilla perusteilla virheellisessä järjestyksessä syntynyt.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Kuntalaki 22 §. 93 § ja 135 §
Hallintolaki 31 §

Muutoksenhaku

Kuntalain 142 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Jukka Hartikainen, Marika Turunen ja Toni Nykänen.

Esittelevä jäsen

Toni Nykänen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Pekka Markkanen, postitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	270 euroa (Oikeudenkäyntimaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on tämän päätöksen liitteenä.)
Jäljennös maksutta	Rautalammin kunnanhallitus / kunnanvaltuusto, sähköpostitse antopäivänä Kunnan on kuntalain 142 §:n mukaan viipymättä julkaistava ilmoitus tästä päätöksestä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus, PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).

OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Itä-Suomen hallinto-oikeus lähettää erikseen laskun oikeudenkäyntimaksusta.

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä virkamieheltä (asian esittelijä) kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Itä-Suomen hallinto-oikeus
PL 1744, Minna Canthin katu 64
70101 KUOPIO
ita-suomi.hao@oikeus.fi
Fax 029 564 2501

Oikaisuvaatimus on toimitettava hallinto-oikeudelle määräajassa ennen virka-ajan päättymistä klo 16.15.

Maksu perustuu tuomioistuinmaksulakiin (1455/2015).